

TOAY TIEDOTTAA 4/2020

TAMPEREEN OPETTAJIEN AMMATTIYHDISTYS RY, OTAVALANKATU 9 A 33100 TAMPERE

TIEDOTE 4 /2020, 16.12.2020

[illegible]

TOAY:n toimisto palvelee koronatilanteen takia pääosin etänä ma-to klo 12.00-16.00 (toimisto on suljettu joululomalla aikavälillä 23.12.2020.-6.1.2021) Yhteystiedot alla.

Sähköposti:

talous@tampereenopettajat.fi

toimisto@tampereenopettajat.fi

virkestys@tampereenopettajat.fi

<http://www.tampereenopettajat.fi>

www.facebook.com/tampereenopettajat/

www.instagram.com/tampereenoay

- **PUHEENJOHTAJA: Aarno J. Lyly**, Takahuhdin koulu
aarno.lyly@tampere.fi
- **Sihteeri: Riitta Sompä-Hokkanen**, Takahuhdin koulu
gsm 040 5633 228 riitta.sompä-hokkanen@tampere.fi
- **Tiedottaja Stefan Smirnov**, Tampereen yliopiston normaalikoulu
stefan.smirnov@tuni.fi
- **Pääluottamusmies Heikki Tanskanen**
gsm 040 8012 775, heikki.tanskanen@tampere.fi
- **Varapääluottamusmies Riina Hilo**
gsm 044 486 3793, riina.hilo@tampere.fi
- **Työsuojeluvaltuutettu Jouni Kaipainen** (perusopetus)
gsm 040 8064 954, jouni.kaipainen@tampere.fi
- **Työsuojeluvaltuutettu Raimo Laaksonen** (varhaiskasvatus ja perusopetus, vastuualue sisäilma-asiat ja riskien hallinta) gsm 040 8064 714, raimo.laaksonen@tampere.fi
- **Työsuojeluvaltuutettu Ismo Pentinlehto** (lukio ja II aste)
gsm 040 801 2526 ismo.pentinlehto@tampere.fi

Puheenjohtajan palsta

Tervehdys!

Kirjoittelen pääkirjoitusta TOAY:n tiedotuslehteen näillä näkymin viimeistä kertaa. TOAY:n uutena puheenjohtajana aloittaa ensi vuonna Riina Hilo. Puheenjohtajien kaudet ovat kaksivuotisia ja ne ovat vuoroittain aineenopettajilla ja luokanopettajilla. Nyt on aineenopettajien vuoro. Viimeisessä hallituksen kokouksessa saimme kuulla, että yhdistyksemme jäsenmäärä on yhtä henkilöä vaille 2000. Luottavaisin mielin luovutan jäsenmäärältään melko suuren yhdistyksen ohjaket Riinalle ja toivotan hänelle samalla onnea seuraavan kahden vuoden toimintaan.

Masked Singer- ohjelma rantautui Suomen televisioon viime keväänä maaliskuussa 2020. Se herätti suurta kiinnostusta ihmisten keskuudessa. Muutama viikko sitten käyttöön otettu rinnakkainen toiminta nimeltä Masked Teacher ei sen sijaan ole juurikaan herättänyt mielenkiintoa. Ei ainakaan osallistujien kesken. "Poista maski, poista maski" huudahdusta ei vain kuulu, vaikka ohjelma jatkuu viikosta toiseen.

Monet opettajat ovat huomanneet, kuinka haastavaa maskin käyttö on opetustyössä. Ihmisten välisessä kanssakäymisessä, jota opetustyö suuresti on, ilmeet ovat todella tärkeitä ja nyt ne jäävät maskin taa piiloon. Monenlaista muutakin haastetta on. Esimerkiksi oppilaiden ohjeistaminen ja pillin käyttö sisäliikuntatunnilla tuntuu vähintäänkin turhauttavalta. Maski pois, pilliin vihellys ja maski takaisin usean kerran tunnin aikana. Noinkohan maskista on moisen käsittelyn jälkeen oikeasti suojaksi. Pitää vain ajatella, että tämä kaikki epämukavuus on kuitenkin pienempi vaiva, kuin ärhäkän Covid-19 viruksen kohteeksi joutuminen. Josko näistä haasteista päästäisiin eroon tulevan kesän aikana.

Kun siirryin puheenjohtajaksi kesken kautta noin kolme ja puolivuotta sitten ensimmäinen virallinen tehtäväni oli eläköityneiden opettajien illallisen isännöinti. Oli mahtavaa nähdä aktiivisia ja elämästään innostuneita eläköityneitä opettajia. Ei voinut muuta kuin mielessään ajatella ja toivoa, että silloin kun itse eläköityy, olisi yhtä reipas ja elämäniloinen. Valitettavasti tämän vuoden tilaisuus jouduttiin siirtämään koronamääräysten vuoksi myöhemmin pidettäväksi.

Tämä syyslukukausi on monen opettajan mielestä ollut raskaan oloinen. Osaltaan siihen on varmaan vaikuttanut viimekeväinen etäopetusjakso. Koko syksyn, jossakin päivittäisen puurtamisen taustalla, on itänyt ajatus siitä, että etäopetukseen on jälleen siirryttävä. Kouluissa tapahtuneet ennakkointitoimenpiteet eivät vähentäneet tätä "ajolähdön" tuntua. Onneksi etäopetukseen ei olla kokonaisuutena kuitenkaan toistaiseksi päädytty. Tosin osa kaupungissamme toimivista luokista on joutunut lyhyisiin karanteenijaksoihin viranomais määräyksestä mahdollisten korona-altistumisien tähden. Toivottavasti itse kukin meistä säilyy terveenä ja saa viettää rauhallisen joulun meille tärkeiden ihmisten kanssa!

Jaksamista syyslukukauden viimeisiin päiviin!

Jussi

Pääluottamusmiehen näppäimistöltä

Melko tarkalleen vuosi sitten saatiin ensimmäiset uutiset koronaviruksesta. Kuka olisi uskonut, että vuotta myöhemmin korona vaikuttaa edelleen näin voimakkaasti meidän jokapäiväiseen elämään? Kuka tietää, mikä on tilanne jouluna 2021? Opettajat ja rehtorit suoriutuivat uskomattomalla ketteryydellä siirtymisessä etäopetukseen keväällä, tähän ei moni ammattikunta pystyisi. Etäopetus varmaankin jää jossain muodossa eri kouluasteille käyttöön koronan jälkeenkin. Nyt on tärkeää saada valtakunnallisesti sovittua etäopetukseen pelisäännöt, ennen kuin etäopetuksesta muotoutuu vallitseva toimintatapa, eikä etäopetuksen haasteita huomioida.

Tekijänoikeudet opetuslalla

Opetusalalla opettajan perustehtäviin työ- ja virkasuhteessa kuuluu opettaminen, ei opetusmateriaalin valmistaminen muiden käyttöön. Opettajat voivat kuitenkin laatia oppimateriaalia omaan käyttöönsä – ja miksei muidenkin, kunhan siitä sovitaan aina erikseen.

Opetusalan vakiintuneen käytännön mukaan työnantajalle ei siirry automaattisesti tekijänoikeudet opettajan laatimaan opetusmateriaaliin pelkästään palvelussuhteen perusteella. Jos opettaja tekee opetusmateriaalin oppilaitoksen käyttöön, työnantajan ja opettajan tulee nimenomaisesti sopia opetusmateriaalin käyttöön liittyvistä oikeuksista.

Tekijänoikeuden luovutussopimukselle ei ole määrämuotoa. Sopimus kannattaa kuitenkin aina tehdä kirjallisesti ja tapauskohtaisesti. Kun on mustaa valkoisella, voidaan välttyä mahdollisilta riitatilanteilta ja epäselvyyksiltä.

Photo by Debby Hudson on Unsplash

Tekijänoikeuksien luovutussopimus on hyvä tehdä tapauskohtaisesti, kun tiedetään mistä teoksesta on kyse ja miten sitä halutaan hyödyntää. Sopimuksen on hyvä olla mahdollisimman konkreettinen ja siinä on hyvä nimetä materiaali (teos) ja sen käyttötarkoitus. Lisäksi tulisi sopia luovutuksen rajoista, eli sopimuksen voimassaolosta, kenelle/keille materiaali on tarjolla, irtisanomismahdollisuudesta, sopimuksen muuttamisesta ja siitä, missä mahdolliset erimielisyydet ratkaistaan. Sopimuksessa on lisäksi sovittava korvauksesta. Korvauksen suuruuteen tulisi vaikuttaa ainakin materiaalin käytön laajuus, tulevat käyttötavat sekä taloudellinen hyöty. Mahdollinen työnantajan resursoima työaika materiaalin laatimiseen harvemmin riittää korvaukseksi tekijänoikeuksien luovuttamisesta.

ePassi

Olethan käyttänyt liikunta- ja kulttuurietuutesi vuodelle 2020 kokonaan. Jos et, niin etu on käytettävissä tämän vuoden loppuun asti. Ensi

Sopimusta, jossa opettaja veloitetaan luovuttamaan työnantajalle kaikki oikeudet, on yleensä pidettävä kohtuuttomana. Opettajan ei pidä hyväksyä eikä allekirjoittaa kohtuuttomia sopimuksia tai työsopimuksen liitteitä tekijänoikeuksien luovuttamisesta.

Tekijänoikeuslain mukaisesti tekijänoikeus syntyy automaattisesti teoksen tekijälle. Kun opettaja luo teoksen, opettajalla on materiaalin luojana yksinomainen oikeus määrätä tekemästään teoksesta. Tekijänoikeuksista ei saa luopua sopimatta. Kaikkia oikeuksia on harvoin tarkoituksenmukaista luovuttaa.

Lisätietoa: oaj.fi --> arjessa --> Tekijänoikeudet ja opettajan työ.

Opetusvälineiden pakkaus- / purkukorvaus

Perusopetuksen koulujen ja lukiodien opetusvälineiden pakkaamis- ja purkamistyöstä maksetaan opettajille esimiehen kanssa etukäteen sovittaessa tuntikorvaus, joka on toimistoalan tehtävien hinnoittelun tason 1 alaraja jaettuna luvulla 152 (1.8.2020 alkaen 13,74 € / h). Korvaus maksetaan toteutuneiden työtuntien mukaan ja yksi tehty työtunti on 60 min.

Korvausta maksetaan enintään 20 tuntia opetustilaa kohden - kuitenkin teknisessä työssä, tekstiilityössä, kotitaloudessa, biologiassa, fysiikassa, kemiassa, musiikissa, liikunnassa, kuvataiteessa sekä kirjastossa enintään 30 tuntia aineopetustilaa/kirjastotilaa kohden.

Korvausta ei makseta hallintotilojen eikä henkilökunnan tilojen välineiden pakkaus- ja purkutöistä. Korvattava työ rajoittuu oppituntien ja yhteissuunnittelutyöajan ulkopuolelle.

Koulun rehtori vahvistaa tarvittavan tuntimäärän tapauskohtaisesti.

OAJ:n vaatimus kuultu: Yo-tutkinnon lisätyön korvaamiseen valtionavustusta

Opetushallitus asettaa haettavaksi valtionavustuksen, jolla korvataan lisäkuluja, joita koronavirustilanne on aiheuttanut ylioppilastutkinnon järjestämiseen. Syksyn ylioppilastutkinnon lisäkustannuksiin myönnettävä erityisavustus on yhteensä 986 000 euroa.

Ylioppilastutkintolautakunta tiivisti viime kevään ylioppilaskokeen aikatauluja koronatilanteen takia ja myös mahdollisti

kokeiden osin maksuttoman uusimisen syksyllä. Muutosten seurauksena kokeiden uusimismäärä lisääntyi, jolloin kokeiden alustava arviointi ja hallinnollinen työ aiheuttivat lisäkustannuksia.

OAJ korostaa, että valtionavustusrahat on ohjattava lisätyön korvaamiseen niille opettajille ja rehtoreille, joiden työmäärää ylioppilaskokeiden muutokset ovat lisänneet.

Palkattoman virkavapaan vaikutus loma-ajan palkkaan

Ennen koulun lyhytaikaista lomaa (syys-, joului-, urheilu- ja pääsiäisloma) myönnetty palkaton virkavapaa voi vaikuttaa opettajan loma-ajan palkkaukseen. Jos opettaja on ollut palkattomalla virkavapaalla ennen koulun lyhytaikaista lomaa eikä ole hakenut virkavapaata koulun/oppilaitoksen loma-ajaksi, hänellä ei ole oikeutta loma-ajan palkkaan.

Määräyksen tavoitteena on saada opettaja anomaan ja työnantaja myöntämään yhdenjaksoinen virkavapaus ja turvata näin sijaiselle palkka myös em. loman ajalta.

Tampereella työnantaja on ohjeistanut ennen lyhyitä lomia pidettävistä vapaista seuraavasti: Mikäli opettaja on virkavapaalla enemmän kuin 5 työpäivää, siis yli viikon, palkattomaan vapaaseen täytyy sisällyttää koulun keskeytyspäiviä suhteessa 0,4 x virkavapaa-ajan työpäivien määrä. Harkinnanvaraisten palkattomien vapaiden lisäksi määräys koskee myös lakiin perustuvia (esim. hoitovapaa, vanhempainvapaa, isyysvapaa, opintovapaa). Välttyäkseen loma-ajan palkan menetyksiltä opettajan täytyy päättää vapaansa siten, että ennen loman alkua on vähintään yksi työpäivä.

Jos palkaton vapaa otetaan lyhytaikaisen loman jälkeen, yllä olevaa perustetta sisällyttää palkattomia päiviä vapaaseen ei ole. On kuitenkin syytä muistaa Tampereen kaupungin konsernimääräys Virka- ja työvapaan

myöntämisperiaatteista (löytyy Taskusta). Tässä määräyksessä määrätään poissaolojen vaikutuksesta: ” Kun kalenteriviikolle anotaan muiden poissaolopäivien lisäksi harkinnanvaraista palkatonta vapaata, eikä henkilö ole kalenteriviikolla yhtenäkkään päivinä työssä, myös viikonloppu tai muut säännönmukaiset vapaapäivät tulee anoa palkattomaksi. Sillä ei ole merkitystä, miten esimerkiksi vuosilomapäivät ja palkattomat päivät sijoitetaan kalenteriviikolle. ” Tämä konsernimääräys on syytä huomioida, jos lyhytaikainen loma päättyy kesken kalenteriviikon ja harkinnanvarainen loma haetaan loman jatkeeksi. Tällöin koko viikon tai viikonlopun joutuu hakemaan palkattomaksi.

Muistutetaan vielä, että harkinnanvaraista virkavapaata työnantaja ei ole lain tai sopimusmääräysten perusteella velvoitettu myöntämään. Työnantaja saa siis päättää myöntääkö harkinnanvaraista virkavapaata vai ei. Tasapuolisuus pitää virkavapaiden myöntämisessä tietenkin huomioida. Työnantaja hylkää tai hyväksyy anotun virkavapaan. Työnantaja ei voi yksipuolisesti muuttaa anotun vapaan myöntämispäiviä. Hylätyn anomuksen mukana voi olla ehdotus, millä muutoksin anomus hyväksytään. Tässä vaiheessa työntekijä päättää hyväksyykö hylätyn anomuksen (ei ota virkavapaata) vai muuttaako anomuksen ehdotuksen mukaiseksi (ottaa palkattomia päiviä lisää).

Työelämäkoulutusta

OAJ järjestää kaikille opettajille työhyvinvointikoulutusta webinaarin muodossa. Työelämän muutokseen keskittyvien webinaarien kouluttajana toimii Coolla.

- Opettaja – johda työtäsi ke 20.1.2021 klo 15-16
- Työn tuunaaminen to 18.2.2021 klo 15-16

Ilmoittautuminen ja tallenteet OAJ:n sivuilla: [Tule mukaan seuraamaan Työn muutos -webinaarisarjaa \(oaj.fi\)](https://oaj.fi)

Luottamusmiehet ovat myös joululomalla 23.12.2020 - 6.1.2021 ja OAJ:n puhelinpalvelu on suljettu 23.-31.12.2020.

Photo by Matthew Cisler on Unsplash

”Tee yksi ihminen onnelliseksi joka päivä - vaikkapa se olisit sinä itse.”

TONY PETTITO

Hyvää ja rauhaisaa joulua,

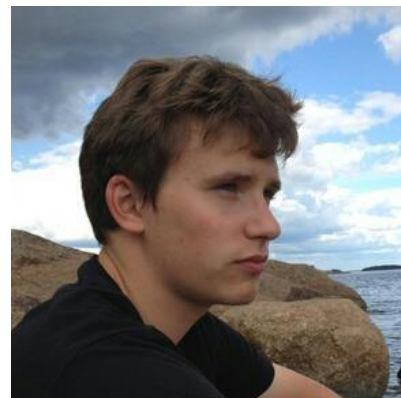
Heikki Tanskanen

Pääluottamusmies

TIEDOTTAJAN KYNÄSTÄ:

Viisi väitettä oppivelvollisuusiän korotukseen liittyen

Tässä TOAY tiedottaa -julkaisun vuoden 2020 viimeisessä numerossa kansanedustaja ja Tampereen normaalikoulun alakoulun opettaja **Jouni Ovaska** kirjoittaa oppivelvollisuusiän korottamisen haasteista ja tavoitteista eduskunnan sisäلتä. Kirjoituksessaan Ovaska korostaa muun muassa sitä, ettei tämä tuleva uudistus saisi liiallisesti rasittaa opettajia ja rehtoreita varsinkaan, kun edellisiä koulutuspoliittisia uudistushankkeita ei ole onnistuttu viemään täydessä mitassa loppuun. Näistä lähtökohdista on varsin ymmärrettävää, että monet opettajat ja rehtorit suhtautuvat kielteisesti tai ainakin kriittisellä varauksella tulevaan oppivelvollisuusiän korotukseen ja toisen asteen maksuttomuuteen.

TOAY:n tiedottajan ominaisuudessa olen ottanut asiakseen seurata oppivelvollisuusiän korotuksesta käytävää keskustelua niin työpaikalla kuin eri medialähteissä ja somessa. Olen karvain mielin saanut huomata, että opettajat, me kriittistä lukutaitoa itse työksemme opettavat, vakuutumme liiankin helposti, milloin millaisistakin olkiukoista ja populistisista heitoista. Siksi keräsin tähän kirjoitukseeni viisi yleisintä uskomusta tai väitettä, jota valitettavasti tulevan opintovelvollisuus uudistuksen yhteydessä hyvin usein esitetään.

Tahtoisin tämän kirjoitukseni myötä esittää vahvan rohkaisun kaikille kollegoilleni niin peruskoulussa kuin toisellakin asteella arvioida omia oppivelvollisuusiän korottamiseen liittyviä kriittisiä tai kenties yltiöoptimistisia asenteitaan uusiksi, koska ilman omien lähtökohtiensa rehellistä ja kriittistä arviointia ei voi olla mitään edellytyksiä käydä rakentavaa keskustelua työpaikalla tai ammattiyhdistyksessä näinkin merkittävästä koulutuspoliittisesta uudistuksesta.

Väite yksi: toisen asteen opettajat ja rehtorit vastustavat opintovelvollisuusiän korotusta

On totta, että opettajat ovat poliittisesti mitä monimuotoisin seurakunta ja mielipiteitä jokaiseen opettajahuoneeseen mahtuu toki laidasta laitaan. Tuleva oppivelvollisuusiän korotus tuskin lienee tässä suhteessa poikkeus. Juuri tästä syystä opettajana on ollut mielenkiintoista, joskin yllätyksetöntä, huomata, että oppivelvollisuusiän korotusta vastustetaan nyt, vuonna 2020, osittain samoilla argumenteilla kuin peruskoulu-uudistusta kaukaisella 1970-luvulla, jolloin oppositiossa olivat suunnilleen samat poliittiset puolueet ja voimat kuin nytkin. Näihin puolenvuosisadan takaisin vasta-argumentteihin sisältyy ajatus siitä, että erityisesti asianomaiset opettajat ja rehtorit, tässä tapauksessa toisella asteella, vastustaisivat henkeen ja vereen tulevaa uudistusta. Väitteen eräs kuuluvimmista esittäjistä on kansanedustaja **Paula Risikko**.¹ Tarkastellaan hetki Risikon väitteen todenperäisyyttä.

Minkä tahansa jäsenistään huolehtivan ja heidän mielipiteitään kuuntelevan ammattiyhdistyksen tavoin OAJ on parhaansa mukaan profiloitunut asiallisena kriitikkona tulevalle toisen asteen maksuttomuudelle ja oppivelvollisuusiän korotukselle. OAJ:n tämän syksyn lausunnoissa on muun muassa vaadittu, että "oppivelvollisuus uudistuksen ja toisen asteen maksuttomuuden tuomat uudet velvoitteet korvataan kunnille sekä opetuksen ja koulutuksen järjestäjille kokonaan" ja että "kuntien ja koulutuksen järjestäjien [uudet] kustannukset on korvattava sataprosenttisesti." Lisäksi OAJ on ehdottanut, että "toisen asteen opiskelijoiden koulumatkojen on oltava maksuttomia siihen asti, kun opiskelija täyttää 18 vuotta", jolloin 20-vuoteen asti tarkoitettu maksuttomuus matkoista vapautuvat

¹ Verkkouutiset, Kansanedustaja sanoi kollegaa "valtavan fanaattiseksi", 8.12.2020: <https://www.verkkouutiset.fi/kansanedustaja-sanoi-kollegaa-valtavan-fanaattiseksi/#b2c5286c>

rahat voidaan ”kohdentaa toisen asteen opiskelijoiden oikeuteen saada tukiovetusta ja osa-aikaista erityisopetusta.” (OAJ, 25.11.2020)

Nämä ja muut kuluneen syksyn aikana OAJ:n tekemät muutosehdotukset ovat täysin linjassa eduskunnan sivistysvaliokunnan tekemien muutosehdotusten kanssa, joihin opetusministeriö ja valtioneuvosto ovat reagoineet lähinnä rohkaisevan vastaanottavasti.² Mitenkään tästä kokonaisuudesta ei saa aikaiseksi sellaista kuvaa, jossa opettajat tai heidän oma ammattiyhdistyksensä asettuisivat poikkitelein tai vastahankaan tulevalle uudistukselle. Päinvastoin – toisen asteen opettajat haluavat olla mukana valmistelemassa ja toteuttamassa tulevaa uudistusta.

Väite kaksi: oppivelvollisuuden korotuksessa oppijat jäävät vaille asianmukaista tukea

Toisin kuin vaikkapa Verkkoletti-julkaisu antaa ymmärtää,³ on hallituksen valmisteleva oppivelvollisuuden korotus muutakin kuin vain uusi 18-vuoden ikäraja. Marinin hallituksen esitys pitää sisällään muun muassa oppimisen tueksi määritellyt resurssit, jotka on tarkoitettu kohdentaa erityisopetukseen ja opinto-ohjaukseen jo peruskoulussa, mutta myös samojen tukitoimien kehittäminen toisella asteella. Lisäksi esityksestä löytyy niin sanottu TUVA-koulutus, eli eräänlainen ”kymppiluokka”, joka on tarkoitettu peruskoulun ja toisen asteen nivelvaiheessa oleville erityisen tuen tarpeessa oleville oppijoille. TUVA-koulutuksessa oppijoiden on määrä kehittää opiskeluvalmiuksiaan ja etsiä itselleen sopivinta toisen asteen koulutuspaikkaa. Lisäksi oppivelvollisuuslakiin on tulossa lakiin perustuva uusi velvoite tehostetusta, henkilökohtaisesta oppilaanohjauksesta 8. ja 9. vuosiluokalle.⁴

Väite kolme: pakko ei ole hyvä motivaattori

Valinnaisen aineen opettajana olen itse tottunut ajattelemaan, että pakko on lopulta erittäin huono motivaattori. Toisaalta opettajien luulisi tietävän, että peruskoulusta yliopistoon riittää pakollista opittavaa. On pakkomatematiikkaa, pakkoäidinkieltä, pakkoruotsia ja pakkoliikuntaa. Peruskoulu on kaikille pakollinen. Lukiossa on, oppijan matemaattisesta suuntautumisesta riippuen, 47-52 pakollista kurssia. Toisen asteen oppitunneille osallistuminen on niin ikään pakollista, mikäli mielii saada itselleen haluamansa koulutuksen. Korkeakouluissa toisen kotimaisen kielen opiskelu on pakollista. Pakko on käydä töissä, mikäli mielii leipänsä päälle yhtään mitään, ja tehdystä työstä on pakko maksaa veroja. Pakko on myös kuolla ja mieluiten sitä ennen elää hyvä, mielekäs ja aikaansaava elämä, jonka laadukas suomalainen koulutus mahdollistaa.

Kaikki koulutusalailla työskentelevät ymmärtävät sen, että koulutuksen vaikutus ihmisen henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin on kiistatonta. Koulutus avaa nuorelle ovia osallistumiseen, työllistymiseen ja parempaan ansiotasoon. Ja koska läheskään kaikki 15–16-vuotiaat nuoret eivät ole henkisesti tarpeeksi kypsiä tekemään tulevaisuuttaan koskevia ratkaisuja tarvitaan koulutuspolun jatkumiseksi riittävästi ohjausta ja jopa oppivelvollisuuden kaltaista pakkoa. Juuri siksi pakko on tässä tapauksessa keino, jonka tarkoitus oikeuttaa. Tai kuten TOAY:n oma valtuutettu Antti Hiitti asian ilmaisee: ”Oppivelvollisuuden laajentaminen on Suomen suurin ja tärkein yksittäinen koulutusinvestointi peruskoulun luomisen jälkeen. Meillä ei ole varaa jättää yhtäkään nuorta ilman toisen asteen koulutusta.”⁵

Väite neljä: käytetyn opetusmateriaalin ja oppikirjojen laatu tulee huononemaan

Tämä väite lähtee ilmeisesti liikkeelle siitä olettamasta, että maksuttomassa toisen asteen koulutuksessa köyhät kunnat ostaisivat väistämättä halvimpia mahdollisia opetusmateriaaleja, jotka

² OAJ, 7.12.2020: <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2020/sivistysvaliokunta-korostaa-ohjausta-ja-tukea-oppivelvollisuuden-laajentamisessa--nama-kolme-asiaa-huomioitava-kiireesti/>

³ Verkko uutiset, Paula Risikko: Hallituksen vihdoin kuunneltava asiantuntijoita, 21.11.2020:

<https://www.verkkouutiset.fi/paula-risikko-hallituksen-vihdoin-kuunneltava-asiantuntijoita/#b2c5286c>

⁴ Opetus- ja kulttuuriministeriö, 15.10.2020: <https://minedu.fi/-/oppivelvollisuus-laajenee-elokuussa-2021-edellytyksia-nuorten-oppimiseen-ja-hyvinvointiin-parannetaan-tyollisyysastetta-nostetaan>

⁵ Antti Hiitti, 14.12.2020: www.sdptampere.fi (Hiitin kirjoitus julkaistaan pian tämän tekstin kirjoittamisen jälkeen)

tästä markkinamielisestä näkökulmasta katsottuna ovat ilmeisesti jotenkin automaattisesti huonoimpia mahdollisia opetusmateriaaleja, ikään kuin hinta ja laatu korreloisivat aina suomalaisten oppikirjajulkaisijoiden tuottamassa materiaalissa. Mielestäni on lukionopettajan kokemuksella aivan turvallista todeta, että näin asianlaita ei suinkaan ole.

Opetusmateriaalien hyvä tai huono laatu on lopulta erittäin subjektiivinen asia tutkittavaksi ja tulkittavaksi. Eri aineissa julkaistaan vuoroin erinomaisia, vuoroin käyttökelvottomia mutta useimmiten jotain siltä väliltä olevia oppikirjoja. Yksi täysin varma asia on sähköisten opetusmateriaalien ja oppikirjojen yleistyminen toisen asteen opetuksessa. Useimpien sähköisten lukiokirjojen markkinahinta vaihtelee parhaillaan 10 ja 15 euron välillä. Suomessa vaikuttavien kahden pääasiallisen jättijulkaisijan eli Otavan ja SanomaPron näkökulmasta on herttaisen yhdentekevää tekevätkö he kauppa sähköisillä kirjoilla yksittäisten oppijoiden vai kokonaisten kuntien tai koulujen kanssa. Jälkimmäisissä tapauksissa sähköisten kirjojen lisenssejä saisi myytyä kerralla enemmän isoina määrinä eikä ripotellen silloin tällöin sinne tänne.

Alle viiden euron vaihtelut sähköisten kirjalisenssien kappalehinnoissa tuskin tulevat määrittelemään useimpien koulujen tai kuntien oppikirjajulkaisijoiden sisältöjä, myöskään tulevaisuudessa. Tärkeintä ja oleellisinta on se, että toisen asteen opettajat itse pystyvät vaikuttamaan ja valitsemaan itselleen mieluisimmat ja parhaiten toimivat opetustyön välineet myös tulevaisuudessa.

Väite viisi: tämä jos mikä on minun verorahojeni tuhlaamista ja väärinkäyttöä

Ja taas palattiin verotukseen. Suomen verotuksessa ja verorahojen käytössä on se hauskanveikeä ominaispiirre, että suomalaisen veronmaksajan rahaa käytetään sekä turpeen nostoon että turpeen polttamiseen, Nato-yhteensopivien hävittäjien hankkimiseen, koululaisten lounasruokailuihin, äitiyspakkauksiin, kainuulaisten teiden ylläpitämiseen, turkistarhauksen tukemiseen, metsäjättien miljardiluokan yritystukiin ja lopulta myös sairaanhoitajien ja opettajien palkkoihin. Jokainen meistä voi varmasti hyväksyä osan näistä verorahojen käyttökohteista. Kysymys kuuluukin – mitkä näistä kohteista ovat turhia ja mitkä hyödyllisiä? Jokaisella lukijalla on oma vastauksensa tähän kysymykseen. Ja tuo vastaus automaattisesti asemoi meistä jokaisen eri puolille politiikan kenttää. Lopulta kyse on demokratiasta toimintamuotona ja periaatteena. Toimivassa demokratiassa jokaisen veronmaksajan rahoja käytetään sekä ”turhiin” että ”hyödyllisiin” asioihin. Tämän tosiasian kanssa täytyy elää.

Stefan Smirnov
TOAY:n tiedottaja

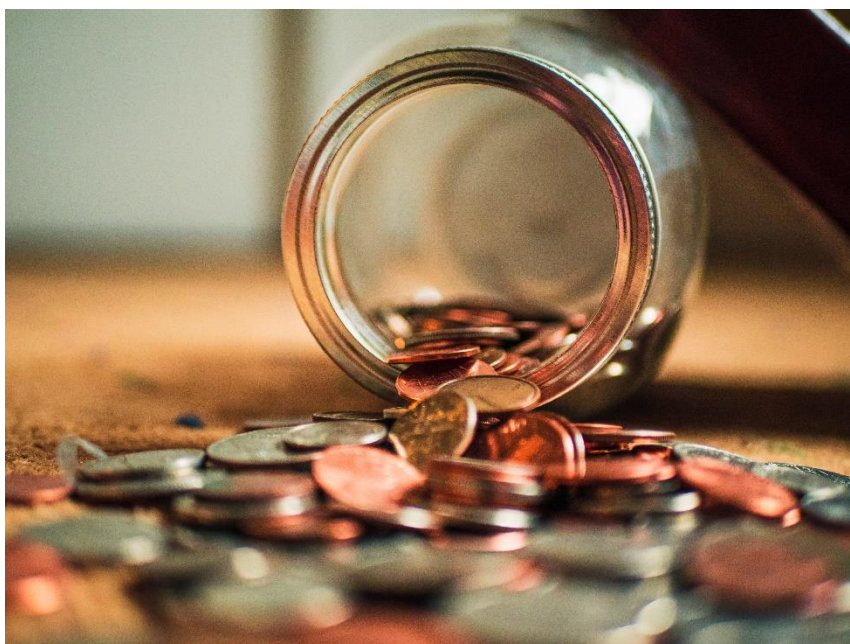

Photo by Josh Appel on Unsplash

Yhdistyksen kevät- ja syyskokous

TOAY:n yhdistetty kevät- ja syyskokous järjestettiin 10.11.2020, jolloin tehtiin myös henkilövalinnat 1.1.2021 alkavalle kaksivuotiselle hallituskaudelle.

Puheenjohtajaksi hallituskaudelle 1.1.2021-31.12.2022 valittiin Riina Hilo ja hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt:

- ◆ Tiina Ahde - (varajäsen Satu Keitaanpää)
- ◆ Salme S. Halme - (varajäsen Liisa Haavisto)
- ◆ Matti Hännikäinen - (varajäsen Jari Ikola)
- ◆ Arto Kauppinen - (varajäsen Kirsi Ahtola)
- ◆ Pia Lepola - (varajäsen Jorma Tattari)
- ◆ Aarno J. Lyly - (varajäsen Piia Kettunen)
- ◆ Sanna Nykänen - (varajäsen Anne Lintula)
- ◆ Ninni Salo - (varajäsen Veli Rajamäki)
- ◆ Stefan Smirnov - (varajäsen Sanna Luoma-aho-Nyman)
- ◆ Riitta Sompa-Hokkanen - (varajäsen Jaana Vallius)
- ◆ Matti Torvinen - (varajäsen Mari Tyysteri)
- ◆ Sanni Tuomainen - (varajäsen Sonja Savola)

Koulutusta kehitettävä pitkäjänteisesti

Digiloikka, sähköiset ylioppilaskirjoitukset, lukion uusi opetussuunnitelma, oppivelvollisuusiän pidentäminen sekä varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma. Pitkä ja merkittävä lista toimia, joilla Suomi pyrkii lähivuosina vastaamaan lasten ja nuorten tarpeisiin. Kuitenkin vain osa siitä kehityshankkeiden kirjosta, jota viime vuosina on tehty.

Marinin hallitus valmistelee parhaillaan koulutuspoliittista selontekoa, joka on tarkoitus antaa eduskunnalle ensi keväänä. Selvityksessä kuvataan koulutuksen nykytilanne sekä linjataan aina vuoteen 2040 ulottuva tulevaisuuskuva. Opettajan näkökulmasta erityisen hyvää tässä selvityksessä on eri osapuolten laajat kuulemiset, joihin on kuulunut oppilaitoskiertue, verkkoaivoriihi sekä erilaisia seminaareja.

Lähtökohtaisesti voimme sanoa, että olemme yhä koulutuksessa maailman kärkikastia. Koulutuksella ja tutkimuksella on luotu ja luodaan yhteiskuntaa vahvistavaa ja uudistavaa sivistysperustaa. Suomessa vallitsee laaja yhteisymmärrys siitä, että korkealaatuinen koulutus, tiede sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta ovat mahdollistaneet Suomen ja suomalaisten hyvinvoinnin ja menestyksen.

Olemme kuitenkin kehittäneet koulutustamme liialti osissa ja siinä tahdissa, ettei edellisten hankkeiden toimeenpanoakaan ole täydessä mitassa saatu toteutettua ennen seuraavia. Tämä on lisännyt opettajien työn kuormitusta. Uudistuksia ei tulisi vain työntää oppilaitoksiin puolivalmiina. Liian usein opettajat ja rehtorit valmistelevat kuntakohtaisia toimia iltaisin ja viikonloppuisin.

Koulutusta on kehitettävä pitkällä tähtäimellä ja tiiviissä yhteistyössä eri osapuolten kanssa.

Oppilaitokset on otettava kehitystyöhön nykyistä paremmin mukaan, jotta mahdollisimman moni koulutuksen parissa työtä tekevä saa äänensä kuuluviin.

On tärkeää, että nykytilaa arvioidaan kaikki koulutusasteet ja elinikäinen oppiminen huomioiden. Lisäksi koulutuksen kehitystyössä on katsottava yli vaalikausien. Siksi työhön tarvitaan koko koulutuskenttä sekä kaikki eduskuntapuolueet. Vain tällä tavalla voimme vastata ja sitoutua yhteisiin tavoitteisiimme.

Koulutuksen kvartaali on neljännesvuosisata. Toimintaympäristön on oltava vakaa ja korkeakouluilla sekä koulutuksen järjestäjillä on oltava riittävä työrauha uudistusten toimeenpanoon. Vain näin varmistetaan laadukas ja oppijälähtöinen koulutus. Oppijakeskeisyys ja oppijan etu on oltava kaiken uudistamisen lähtökohtana.

Vuoteen 2040 ulottuvassa koulutuspoliittisen selonteon tulevaisuuskuvassa on linjattava askelmerkeistä, joilla koulutustasoa nostetaan. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää yksilöllisten oppimistarpeiden ymmärtämistä, mutta myös opettajien ja oppijoiden hyvinvoinnista huolehtimista.

OAJ:n valtuuston syyskokous 18.-19.11.2020

Tänä poikkeuksellisena vuonna 2020 käytiin OAJ:n valtuuston syyskokous ensimmäistä kertaa etäyhteyksin Teamsin välityksellä. Kokous sujui yllättävänkin hyvin, vain pieniä yhteysongelmia ilmeni ajoittain. Kokous pidettiin kaksipäiväisenä ja pitkiksi, 10- 11 tunnin mittaisiksi, venyneet kokouspäivät vaativat kokoukseen osallistujilta kärsivällisyyttä ja hyviä istuimia. Kokouspäivien pituudet saivatkin kovasti kritiikkiä valtuutetuilta.

- ✓ Seuraavassa poimintoja kokouspäivien aikana käydyistä asioista:
- ✓ valtuusto hyväksyi OAJ:n toimintasuunnitelman vuosille 2021-22
- ✓ valtuusto hyväksyi OAJ:n talousarvion vuodelle 2021
- ✓ valtuusto muutti sääntöjä niin, että normaalioloissakin voidaan valtuuston kokoukset pitää etänä
- ✓ valtuusto valtuutti hallituksen selvittämään nykyisten valtakunnallisten piirien ja valtakunnallisten yhdistysten tehtävät ja roolit OAJ:n organisaatiossa
- ✓ valtuusto valtuutti hallituksen valmistelemaan toimintatapa- ja sääntömuutosten myötä mm. uusia jäsenyyskriteerejä sekä paikallisen ja alueellisen toiminnan uudelleen organisoitumista
- ✓ esiteltiin OAJ:n kampanja, jolla pyritään vahvistamaan opettajuuden arvostusta
- ✓ tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko kertoi eduskunnan terveiset ja mainitsi mm. "Opettajuudesta on rakennettu suomalaisen koulutuksen kivijalka."
- ✓ valtuutettujen hyväksytyt ponsiesitykset käsittelivät mm.
 - tulevaisuudessa koulutettavien opettajien määrää
 - laajennetun oppivelvollisuuden toteutustapoja sekä maksuttomuuden vaikutuksia
 - etä- ja verkkovälitteisen opetuksen aiheuttamaa lisääntyvää työmäärää
 - riittävää erityisopettajamitoitusta toisella asteella(ponsiesitykset löytyvät kokonaisina OAJ Areenasta)

Teksti: Riina Hilo, OAJ:n valtuutettu

Tampereen kaupunkikonsernin vakuutuskassan jäsenten etuudet laajenevat 1.1.2021 alkaen

Vakuutuskassan kassankokous päätti jäsenille edullisista sääntömuutoksista 24.11.2020. Kokouksessa oli esillä kaksi sääntömuutosesitystä, joista vakuutuskassan hallituksen esitys hyväksyttiin, jäsenten tekemä esitys kalevalaisen jäsenkorjauksen korvaamisesta ei sen sijaan saanut kannatusta eikä tullut hyväksytyksi sääntöihin. Kassankokouksessa valittiin tilintarkastusyhteisö vuodelle 2021 ja osakkaan varajäsen hallitukseen sekä päätettiin hallituksen ja tilintarkastajien palkkioista.

Kassankokouksen päätös *lisää etuja* seuraavasti:

- ✓ 50%:sti korvattavien lisäetuuksien vuosittainen enimmäismäärä nousee 500 eurosta 600 euroon vuodesta 2021 alkaen (mm. hammashoito ja silmälasit, kts. tarkemmin: <https://www.tampereenvakuutuskassa.fi/korvausten-hakeminen/>)
- ✓ jalkahoito korvataan kaikkien Valviran terveydenhuollon ammattirekisteriin merkittyjen henkilöiden antamana (voit itse tarkistaa hoidon antajan rekisteröintitiedot osoitteesta <https://julkiterhikki.valvira.fi>)

Uusina etuuksina vuosikiintiöstä korvattaviin tulevat:

- ✓ psykologin vastaanottokäyntipalkkio
- ✓ naprapaattinen, kiropraktinen ja osteopaattinen hoito
- ✓ punkki- eli puutiaisaivotulehdus-, hepatiitti- ja pneumokokkirokote

Psykologin vastaanottokäynnin, naprapaattisen, kiropraktisen ja osteopaattisen hoidon käyntien korvaamiseksi **ei tarvita lähetettä**. Korvaus suoritetaan ammattihenkilön antamana ja maksetun kustannuksen perusteella käynneistä, jotka tapahtuvat aikaisintaan 1.1.2021. (Muista pyytää sellainen kuitti, josta näkyy etu- ja sukunimi, hoidon antajan tiedot, käyntipäivä, käynnin aihe ja käyntikustannus)

Kassankokouksen päätökset sääntömuutoksista **tulevat voimaan 1.1.2021 alkaen ja koskevat 1.1.2021 alkaen tehtyjä käyntejä**, mikäli Finanssivalvonta hyväksyy sääntömuutokset.

Muistathan, että kassan jäsenet saavat yhteistyökumppaneilta etuja, kts. <https://www.tampereenvakuutuskassa.fi/kumppanit/>

Sisäilmaa Covid-19 varjossa

Tampereella on tahtotila sisäilma-asioiden hyvään hallintaan. Tämä näkyy investointeina koulujen perusparannuksiin ja uudisrakentamiseen. Ohjeistusta (sisäilmaopas) sisäilmaepäilytilanteissa ollaan päivitetty ja prosessissa havaittujen epäkohtien korjaamista sekä säännöllistä suunnitelmallista valvontaa on lisätty. Tampereen kaupunki on panostanut myös henkilöstön osaamisen lisäämisen rakennusterveydessä. Sekä ympäristöterveydessä että Tampereen tilapalveluissa osa henkilöstöstä on kouluttautunut

Pari ohjetta ja faktaa:

Oireileva työntekijä

1. Ilmoita sisäilmaoireiluepäilystä esimiehellesi ja hakeudu työterveyteen.
2. Jos hoidat asiaa muuten kuin oman työterveyden kautta, ilmoita käynneistä omalle työterveyshoitajalle. (Taysin ja Pirten datat eivät kohtaa)
3. Ilmoita esimiehellesi, mikäli lääkärisi epäilee oireiden johtuvan työpaikan sisäilmasta.
4. Ilmoita epäilystäsi myös työsuojeluasiamiehelle ja työsuojeluvaltuutetulle.
5. Ilmoituksessa on tärkeää paikantaa tila/tilat, joissa oireilua esiintyy.

lisätietoja: sisailma@tilapa.fi

kiinteistöjen vikailmoitukset: Tilapalveluiden HelpDesk 040 703 4999

sisäilmaohjeistus: tampereentilapalvelut.fi/materiaalipankki/sisailmaoppaat-ohjeistukset

Toivotan Joulua ja Terveyttä!

t. Raimo Laaksonen

työsuojeluvaltuutettu
varhaiskasvatus ja perusopetus
vastuualueena sisäilma ja riskien hallinta

sertifioiduksi rakennus-terveysasiantuntijaksi (RTA). Tilapalveluihin on lisäksi resursoitu myös kaksi sisäilma-asiantuntijaa Laura Pyykkö ja Jenni Rämälä. Tavoitteena on saada sisäilmaongelmien hoitoprosessi enemmän kohti ennaltaehkäisyä. Havaitut sisäilmaongelmat hoidetaan sovitun prosessin mukaisesti yhteistyöllä mahdollisimman avoimesti ja moni-ammattillisesti. Tämän hetken tilastojen perusteella on 23 perusopetuksen yksikköä sisäilmaprossien eri vaiheissa.

photo by Annie Spratt on Unsplash